

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2023-029	Zaaknummer:	1376554
Onderwerp:	Regiopoort Nijkerk		
Korte inhoud:	In het ontwikkelbeeld Regio Amersfoort is de Regiopoort Nijkerk benoemd als centraal gelegen OV-locatie waar de nabijheid van wonen en werken benut kan worden. Het Rijk heeft in november 2022 besloten om de Regio Amersfoort en haar bijbehorende opgave integraal op te nemen in rijk-regio programma U Ned . Er is ook afgesproken dat Rijk en regio samen de groeipotentie van de regiopoorten verder in beeld brengen in het U Ned programma Regiopoorten en dit eind 2023 te agenderen in het bestuurlijk overleg MIRT. Vanuit U Ned is de gemeente Nijkerk benaderd om als negende Regiopoort aan te sluiten bij het programma Regiopoorten met station Nijkerk. Met het U Ned programma Regiopoorten kan het ontwikkelperspectief voor het stationsgebied Nijkerk uit de omgevingsvisie Nijkerk 2040 worden gerealiseerd.		

Datum B&W: 11 april 2023	Portefeuillehouder:	Wethouder Windhouwer
--------------------------	---------------------	----------------------

Voorstel

1. Stemt in met het aansluiten bij het U Ned programma Regiopoorten met station Nijkerk.
2. Besluit de eenmalige kosten ad € 62.500 voor 2023 te dekken uit de algemene reserve en dit op te nemen in de 1^e bestuursrapportage 2023.
3. Besluit de eenmalige kosten ad € 50.000 voor 2024 mee te nemen bij de integrale financiële afweging bij de Kadernota 2024.

Inleiding

In oktober 2021 is het [ontwikkelbeeld Regio Amersfoort](#) door de gemeenteraad vastgesteld. Nijkerk is onderdeel van deze verstedelijkingsstrategie die zich richt op het benutten van de nabijheid van wonen en werken op centraal gelegen OV-locaties: Metropoolpoort Amersfoort CS-Amersfoort Schothorst en regiopoorten Nijkerk en Barneveld. De opgave in de Metropoolregio Utrecht is verweven met de opgave van de regio Amersfoort. Daarom is in het jaarlijks Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) van november 2022 besloten om de regio Amersfoort en haar bijbehorende opgave integraal op te nemen in rijk-regio [programma U Ned](#). Het Rijk neemt in het BO MIRT besluiten over de Rijksinvesteringen voor wegen, spoor en waterwegen. In het onderzoeksprogramma U Ned werken rijk, provincie en gemeenten samen aan maatregelen voor de regio Utrecht op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid. U bent hierover geïnformeerd in de [raadsinformatiebrief](#) van 23 november 2022.

In het kader van U Ned hebben Rijk en regio afgesproken om de groeipotenties van de regiopoorten verder in beeld brengen in het programma Regiopoorten en vervolgstappen te agenderen in het BO MIRT in 2023. Hierbij wordt ook gekeken naar de overstap van auto vanaf de snelweg naar hubs in combinatie met Hoogwaardig openbaar vervoer zoals Bus Rapid Transit. Nijkerk is daarom vanuit U Ned benaderd om als negende Regiopoort aan te sluiten bij het programma Regiopoorten met station Nijkerk.

Beoogd effect

Het positioneren van Nijkerk in de regio Amersfoort, waardoor realisatie van het ontwikkelperspectief voor het stationsgebied Nijkerk, zoals opgenomen in de Omgevingsvisie 2040 wordt versterkt door deze regiopoort.

Argumenten

1.1 Het programma Regiopoorten zorgt ervoor dat de stationsomgeving Nijkerk landelijk onder de aandacht komt.

Dit is noodzakelijk om de randvoorwaarden te realiseren voor een ontwikkeling van de Gebiedsuitwerking station Nijkerk/omgeving Luxool en Nijkerk in het algemeen. Zoals een hogere frequentie van treinen en het vervangen van spoorovergangen door tunnels. De belangen van de gemeente Nijkerk worden als Regiopoort op de kaart gezet en de bijdrage aan de verstedelijkingsstrategie wordt hierin benoemd. Dit wordt vanuit U Ned gedaan met de regionale, provinciale en landelijke partners. De deuren worden hierdoor dus geopend naar de beslissers op landelijk niveau. Het besluit van het Rijk in het BO MIRT '22 om Regio Amersfoort en haar bijbehorende opgave integraal op te nemen in rijk-regio programma U Ned betekent dat het Rijk wil dat afspraken over de ontwikkeling van het stationsgebied Nijkerk in U Ned worden gemaakt. De gemeente Nijkerk kan daarom buiten U Ned geen of erg moeilijk afspraken maken op de dossiers die daar zijn ondergebracht.

1.2. Het programma Regiopoorten brengt de ruimtelijke, economische en mobiliteitsopgaven en kansen inzichtelijk rondom een OV knooppunt.

Er wordt gekeken naar de opgaven binnen 10 minuten fietsen van het OV knooppunt. Dit is niet alleen het stationsgebied en bijvoorbeeld Luxool, maar vrijwel de gehele kern Nijkerk ligt op 10 minuten fietsen van station Nijkerk (zie isochroon reistijd kaarten in bijlage 2). Onderdeel van de Regiopoorten aanpak is het opstellen van een handelingsperspectief voor station Nijkerk. Landelijk is bij de [actieagenda OV knooppunten](#) afgesproken om het Handelingsperspectief OV-knooppunten als standaard analysestap toe te passen bij het onderzoeken van knooppunten waar partijen gezamenlijk aan de slag willen. Nijkerk is in de actieagenda als focusknoop benoemd. Wat betekent dat provincie en/of ProRail/NS Stations ondersteunen waar nodig bij het toepassen van het Handelingsperspectief.

1.3. Het Regiopoorten programma kan het ontwikkelperspectief voor het stationsgebied Nijkerk uit de omgevingsvisie Nijkerk 2040 realiseren

In de omgevingsvisie Nijkerk 2040 staat het ontwikkelperspectief voor het stationsgebied Nijkerk:

1. Versterking van het OV-knooppunt
2. Behoud en verbetering bereikbaarheid van de P+R voorziening
3. Transformatie van bestaande bedrijfslocatie(s) naar wonen en werken
4. Mogelijkheden voor hoogbouw (tot 50 meter)
5. Verminderen aandeel doorgaand verkeer langs Station Nijkerk
6. Realisatie ongelijkvloerse kruising spoorlijn bij Stationsweg
7. Ontsluiting transformatiegebieden via nieuwe infrastructuur (oostelijke verbindingsweg)
8. Behoud en versterking groene verbinding met het oostelijke buitengebied
9. Versterking van het stationsplein in de verbinding met en als entree naar de historische binnenstad

Het programma Regiopoorten sluit naadloos aan op dit ontwikkelperspectief en kan inzichtelijk maken hoe Nijkerk deze ambities kan verwezenlijken. Het doel van de Regiopoorten voor 2023 is namelijk het gezamenlijk formuleren van een Ontwikkelstrategie met daarin:

- gebiedsuitwerkingen op hoofdlijnen tot 2030 en 2040

- mobiliteitsprofielen voor zowel het collectief als per poort
- faserings-, financierings- en governance voorstel
- advies per poort hoe gebiedsontwikkeling te versnellen

Het gros van de Nijkerkse ambities (met name 1, 2, 5, 6 & 7) kunnen alleen worden gerealiseerd met (financiële) steun of goedkeuring van landelijke partners als NS, ProRail en het Rijk. Deze partners zijn onderdeel van het Regiopoorten programma en zij onderschrijven ook de uitkomsten. Als Nijkerk regiopoort wordt zijn de kansen en potentie van de Regiopoort Nijkerk daarmee gelijk erkend. En worden er afspraken over gemaakt op de juiste landelijke tafels zoals het BO MIRT, BO Leefomgeving en de OV spoortafels. Deelnemen aan het programma Regiopoorten is een kans voor Nijkerk om op korte termijn landelijk de ambities en kansen van het stationsgebied onder de aandacht te krijgen. Dit biedt kansen om de bovenstaande ambities ook te verwezenlijken.

1.4. Het programma Regiopoorten kan de mobiliteitsopgave van het spoor verbinden met de Gebiedsuitwerking station Nijkerk/omgeving Luxool en de ProRail verkenning aanpakoverwegen.

Er spelen verschillende zaken rond de stationsomgeving Nijkerk: de wens voor structureel een hogere frequentie van de treinbediening, de verkenning van ProRail bestaande overwegen te vervangen door tunnels en de Gebiedsuitwerking station Nijkerk/omgeving Luxool vanuit de Omgevingsvisie. Het programma Regiopoorten heeft een ruimtelijke insteek en richt zich op het faciliteren van woningbouw en bedrijvigheid en verbindt dit met de mobiliteitsopgave. Dit doet het programma lokaal en het verbindt deze lokale wens en behoeften met een regionale strategie. Het laat zien hoe een Regiopoort kan bijdragen aan de regionale verstedelijkingsopgave. Deze verbinding van lokale opgaven met regionale en landelijke opgaven helpt de gemeente Nijkerk om de verschillende dossiers in één verhaal te vertellen. Dit verhaal kan deuren openen voor de realisatie van randvoorwaardelijke infrastructuur voor de gebiedsontwikkeling met mogelijk financiële bijdrage.

1.5. Aansluiten bij het programma Regiopoorten komt tegemoet aan moties van de gemeenteraad

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van het ontwikkelbeeld regio Amersfoort de [motie Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort en noodzaak investeringen infrastructuur](#) aangenomen over de noodzaak tot investeringen in infrastructuur. De raad roept daarin op bij de vervolgacties in ieder geval rechtstreeks deel te nemen bij de “Verkenning kansen HOV/BRT- en fietsnetwerk in samenhang met de integrale aanpak multimodale corridors Regio Amersfoort” en dit niet aan de gemeente Amersfoort, het regiobureau en de provincie Utrecht over te laten. Door aan te sluiten bij het programma regiopoorten waarin Nijkerk direct aan tafel zit wordt hier gehoor aangegeven.

Bij het vaststellen van het Wijzigingsdocument en Onderzoeksagenda Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley heeft de raad de [motie maatregelenpakketten en bijbehorende middelen Foodvalley Noord](#) vastgesteld. Het college is in de motie gevraagd om:

1. Bij de gesprekken in de regio en het te sluiten akkoord de maximale inspanning te leveren om de noodzakelijke voorwaarde te realiseren en te borgen dat ook het noordelijk deel van de Foodvalley en in het bijzonder Nijkerk via een evenredige verdeling toegang krijgt tot de juiste maatregelenpakketten en bijbehorende middelen.
2. Deze inspanning nadrukkelijk te richten op de mobiliteitsopgave die Nijkerk heeft om een bijdrage te kunnen leveren aan de woningbouwopgave.
3. Deze inspanning waar nodig ook te leveren binnen het verband van de Regio Amersfoort.

Met het aansluiten bij het U Ned programma Regiopoorten vanuit Regio Amersfoort geeft het college gehoor aan deze motie.

Kantttekeningen

1.1. Door het niet deelnemen aan het programma Regiopoorten zullen de ambities uit de Omgevingsvisie 2040, Mobiliteitsvisie 2040 en de verstedelijkingsstrategieën moeilijk te realiseren zijn.

Door niet deel te nemen wordt de deur gesloten voor de kans op belangrijke investeringen in het stationsgebied van Nijkerk voor zeker de komende 10 tot 20 jaar. Het Rijk heeft in het BO MIRT 2022 met het besluit om Regio Amersfoort aan U Ned toe te voegen immers aangegeven dat de realisatie van de verstedelijkingsstrategie uit het ontwikkelbeeld Regio Amersfoort via de U Ned programma's zoals Regiopoorten moet verlopen.

1.2. Het programma Regiopoorten maakt helder of station Nijkerk lokaal, regionaal of landelijke belang heeft.

In het BO Leefomgeving 2023 (juni/juli) is het idee om voor de Regiopoorten de opgaven en typering helder te hebben op basis van 3 indelingen:

1. Regiopoorten en vraagstukken met een Rijk-Regionaal belang. Hierbij valt te denken aan een significant aantal toe te voegen woningen, een cruciale rol in het mobiliteitsnetwerk of beide.
2. Regiopoorten of vraagstukken met een regionaal belang, die alleen in samenwerking tussen regionale partners alleen verder gebracht kunnen worden.
3. Regiopoorten of vraagstukken die lokaal dan wel door de markt verder tot ontwikkeling zijn te brengen.

Het zijn van een Regiopoort maakt de opgave helder en maakt de kans op financiering groter, maar dit betekent geen garantie op financiering of dat de opgave hoog op de landelijke agenda komt te staan. Een typering van Regiopoort Nijkerk met vraagstukken van regionaal belang is waarschijnlijk minstens nodig voor de realisatie van het ontwikkelperspectief uit de omgevingsvisie en typering "vraagstukken met Rijk-Regionaal belang" is ideaal.

1.3. U Ned wordt geen nieuwe verbonden partij voor Nijkerk.

De Regio Amersfoort vertegenwoordigt Nijkerk en de andere regio gemeenten binnen U Ned. De U Ned samenwerking is een BO MIRT afspraak. De betrokken partners leveren de menskracht voor de verschillende programmalijnen.

Financiën

Het Regiopoorten programma is in 2022 gestart voor de andere acht Regiopoorten. De Gemeente Nijkerk zal een inhaalslag moeten maken en hiervoor zal BVR adviseurs ruimtelijke ontwikkeling die ingehuurd zijn door U Ned een rapport maken. De kosten hiervoor zijn € 5.000. Dit kan gedekt worden uit een bestaand budget voor de Regio Amersfoort.

In 2023 is er aanvullend op het projectmanagement vanuit U Ned per regiopoort € 50.000 nodig. Voor 2024 is eenzelfde bedrag nodig en het programma wordt in 2024 ook afgerond.

Het opstellen van een handelingsperspectief voor station Nijkerk als onderdeel van de Regiopoort aanpak kost circa € 50.000. Het is gebruikelijk dat de betrokken partners, (Gemeente Nijkerk, NS, ProRail en de provincie Gelderland) gelijke bijdragen hebben. De verwachte kosten zijn daarom eenmalig € 12.500 voor Nijkerk.

De totale kosten bedragen € 62.500 voor 2023 (€50.000 regiopoorten programma + €12.500 handelingsperspectief). Dit incidentele bedrag wordt gedekt uit de algemene reserve en opgenomen in de 1e berap 2023.

Voor 2024 zijn de kosten €50.000. Dit incidentele bedrag wordt meegenomen bij de integrale financiële afweging in de Kadernota 2024.

Communicatie

Bij het uitwerken van de Regiopoort zal geen participatietraject plaatsvinden met inwoners. Dat wordt opgepakt middels de Gebiedsuitwerking station Nijkerk/omgeving Luxool in het kader van de omgevingsvisie. Het programma Regiopoorten geeft inbreng aan de gebiedsuitwerking.

Vervolg

In het U Ned programma Regiopoorten zal door een adviesbureau, dat door U Ned is ingehuurd, een inhaalslag worden gemaakt zodat Nijkerk op hetzelfde uitwerkingsniveau komt als de andere acht regiopoorten. De voorbereidingen voor het opstellen van een handelingsperspectief voor station Nijkerk als onderdeel van de Regiopoort worden ambtelijk in april al opgepakt. De inventarisatie van het afgelopen half jaar van de acht andere regiopoorten is te lezen in bijlage 1 *Regiopoorten Notitie bevindingen en afspraken*.

Er worden dit jaar Regiopoort ateliers georganiseerd voor alle poorten samen en lokale ateliers waar meer de diepte in wordt gegaan.

Dit jaar wordt er voor Regiopoort Nijkerk aan de overzichtskaart van alle Regiopoorten toegevoegd waarin een samenvatting is te zien van de opgaven. Daarnaast wordt er een kaart gemaakt waarop de belangen uitgetekend staan. Tot slot wordt er een overzicht gemaakt waarin in twee A4 te lezen is wat de kansen, potentie en uitdagingen zijn van Regiopoort Nijkerk. Deze documenten vormen de basis voor de uitwerking van Regiopoort Nijkerk en worden gebruikt om de belangen van de Gemeente Nijkerk te bespreken met de (landelijke) partners.

Bijlagen

1. Regiopoorten Notitie bevindingen en afspraken
2. Isochronon reistijd kaarten Nijkerk

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
de secretaris, de burgemeester,

de heer D.J. van Huizen

de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2023-029

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 11 april 2023;

b e s l u i t :

1. Stemt in met het aansluiten bij het U Ned programma Regiopoorten met station Nijkerk.
2. Besluit de eenmalige kosten ad € 62.500 voor 2023 te dekken uit de algemene reserve en dit op te nemen in de 1e bestuursrapportage 2023.
3. Besluit de eenmalige kosten ad € 50.000 voor 2024 mee te nemen bij de integrale financiële afweging bij de Kadernota 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 1 juni 2023,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA